

Соціальне підприємництво - це підприємництво, підприємство, підприємницька діяльність, покликані вирішити соціальні проблеми та задовольнити потреби суспільства.

Соціальне підприємництво на сьогодні може бути одним з інструментів для вирішення актуальних суспільних проблем. Соціальний бізнес покликаний стимулювати соціальні зміни і тому потребує уваги та допомоги держави. Так, у комплексній програмі розвитку малого та середнього підприємництва регіонів на 2021-2023 роки, одним із завдань є підтримка розвитку соціального підприємництва в Україні.

Державна служба зайнятості пропонує ряд активних програм для бізнесу, які покликані допомогти у вирішенні питань працевлаштування або збереження робочих місць для соціально вразливих категорій населення.

Серед них:

1. Програма з надання роботодавцям компенсацій за працевлаштування зареєстрованих безробітних (постанова КМУ від 10 лютого 2023 р. № 124), яка включає:

1.1. *Надання компенсації фактичних витрат роботодавця у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.*

Дія програми поширюється на роботодавців (суб'єктів господарювання), які за направленням центру зайнятості працевлаштовують осіб, які належать до наступних категорій і перебувають у статусі зареєстрованого безробітного понад один місяць:

- один з батьків або особа, яка їх замінює і:
 - ❖ має на утриманні дитину (дітей) віком до шести років;
 - ❖ виховує без одного з подружжя дитину віком до 14 років або дитину з інвалідністю;
 - ❖ утримує без одного з подружжя особу з інвалідністю з дитинства (незалежно від віку) та/або особу з інвалідністю I групи (незалежно від причини інвалідності);
- діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування;
- особи, звільнені після відбуття покарання або примусового лікування;
- особи, яким до настання права на пенсію за віком відповідно до статті 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» залишилося 10 і менше років;
- особи, яким виповнилося 15 років та які за згодою одного з батьків або особи, яка їх замінює, можуть, як виняток, прийматися на роботу;
- особи, стосовно яких згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення;
- довготривалі безробітні, які перебувають у статусі зареєстрованого безробітного понад 6 місяців

Термін працевлаштування: не менше ніж на два роки.

Загальна тривалість виплати компенсації становить 12 місяців протягом двох років.

Розмір компенсації: сума фактично сплаченого єдиного внеску, але не більше двох розмірів мінімального єдиного внеску.

1.2. *Надання компенсації у розмірі 50% фактичних витрат на оплату праці, але не більше розміру мінімальної заробітної плати.*

Дія програми поширюється на роботодавців (суб'єктів господарювання), які за направленням центру зайнятості працевлаштовують громадян, які перебувають у статусі зареєстрованого безробітного понад 1 місяць, з числа:

- осіб з інвалідністю, які не досягли пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;
- учасників бойових дій, зазначених у пунктах 19-21 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;
- осіб, яким до настання права на пенсію за віком залишилося не більше п'яти років.

Термін працевлаштування: не менше ніж на рік.

Загальна тривалість виплати компенсації становить 6 місяців протягом року.

Розмір компенсації становить 50 % фактичних витрат на оплату праці, але не може перевищувати розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законодавством на момент виплати.

1.3. *Надання компенсації у розмірі 50% мінімальної заробітної плати.*

Дія програми поширюється на роботодавців (суб'єктів господарювання), які за направленням центру зайнятості працевлаштовують громадян, які перебувають у статусі зареєстрованого безробітного понад 1 місяць, з числа:

- молоді до 25 років, страховий стаж яких становить менше 12 місяців;
- молоді до 35 років, які працевлаштовуються на перше робоче місце;
- громадян, які звільнилися зі строкової військової (альтернативної) служби (незалежно від віку) і працевлаштовуються на перше робоче місце.

Загальна тривалість виплат становить 6 місяців протягом року.

Розмір компенсації становить 50 % мінімальної заробітної плати, встановленої законодавством на момент виплати.

2. Програма з надання роботодавцям компенсацій на оплату праці за працевлаштованих зареєстрованих безробітних із числа внутрішньо переміщених осіб (постанова КМУ від 08 вересня 2015 року №696).

Право на отримання такого виду компенсації надається роботодавцю за умови працевлаштування зареєстрованих безробітних з числа внутрішньо переміщених осіб за направленням центру зайнятості на умовах строкових трудових договорів і збереження гарантій зайнятості таких осіб протягом періоду, що перевищує тривалість виплати у 2 рази.

Розмір компенсації: фактичні витрати на оплату праці, але не вище двох розмірів мінімальної заробітної плати, установленої законом.

Компенсація здійснюється за кожен непарний місяць роботи протягом року, але не більше ніж за шість календарних місяців.

3. Програма з надання роботодавцю компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових

дій під час воєнного стану в Україні (постанова КМУ від 20 березня 2022 р. № 331)

Право на отримання такого виду компенсації надається роботодавцю за кожну працевлаштовану особу з числа внутрішньо переміщених осіб на умовах строкового або безстрокового трудового договору (контракту), гіг-контракту, зокрема за сумісництвом, яким забезпечено працевлаштування такої особи з розміром заробітної плати за повністю виконану місячну (годинну) норму праці не нижчим розміру мінімальної заробітної плати.

Компенсація витрат надається у розмірі 6700 гривень щомісяця за кожну працевлаштовану особу, за яку роботодавцем сплачується єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Загальна тривалість надання такої компенсації не може перевищувати двох місяців з дня працевлаштування особи.

4. Надання допомоги по частковому безробіттю (постанова КМУ від 21 червня 2022 р. № 702).

Допомога по частковому безробіттю надається застрахованим особам (працівникам та фізичним особам-підприємцям) у разі втрати ними частини заробітної плати (доходу) у зв'язку із зупиненням (скороченням) виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг) з причин: економічного, технологічного характеру, виникнення надзвичайної ситуації, введення надзвичайного або воєнного стану, встановлення карантину.

Право на таку допомогу мають застраховані особи, за яких (які) протягом останніх шести місяців, що передують місяцю, в якому почалося зупинення (скорочення) виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг), що призвело до втрати ними частини заробітної плати (доходу), сплачено (сплатили) єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. У разі коли протягом останніх шести місяців до звернення про надання допомоги по частковому безробіттю законодавством надано право окремим роботодавцям або фізичним особам - підприємцям, які є застрахованими особами, не сплачувати єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, застосовуються попередні 180 календарних днів до такого періоду.

Допомога надається за зверненням роботодавця або фізичної особи-підприємця, яка є застрахованою особою.

Максимальний розмір допомоги не може перевищувати 50 відсотків розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом.

Тривалість такої виплати не більш як 180 календарних днів сумарно протягом 36 місяців з дня зупинення (скорочення) виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг).

5. Організація професійного навчання зареєстрованих безробітних на замовлення роботодавців, зокрема, і соціальних підприємців (постанова КМУ від 24 березня 2023 року № 264).

Державна служба зайнятості має власну мережу сучасних центрів професійно-технічної освіти, які готують фахівців за 95 професіями та 335 освітніми програмами.

Після закінчення навчання слухачам видається документ державного зразка про присвоєння відповідної кваліфікації.

У межах вирішення соціальних питань центри професійно-технічної освіти Державної служби зайнятості співпрацюють з пенітенціарними установами щодо організації навчання осіб, позбавлених волі, за окремими освітніми програмами.

Для підтримання конкурентоспроможності окремих категорій громадян організовується навчання за ваучерами (постанова КМУ від 20 березня 2013 року № 207), які надаються за затвердженням Мінекономіки переліком професій та спеціальностей.

6. Надання мікрогрантів на створення або розвиток власної справи.

Кошти надаються на безповоротній основі за умови дотримання Порядку надання мікрогрантів на створення або розвиток власного бізнесу (Постанова КМУ від 21 червня 2022 року № 738).

Сума мікрогрантів за програмою «Власна справа» - від 50 до 250 тисяч гривень. Основною вимогою отримання коштів є створення нових робочих місць.

Подати заявку на отримання мікрогранту можна через Портал Дія. До заяви обов'язково додається бізнес-план щодо започаткування нового або розвитку вже діючого бізнесу.

Рішення щодо надання мікрогрантів приймає Державний центр зайнятості. Після перевірки на відповідність вимогам та погодження бізнес-проєкту грантові кошти перераховуються на окремий рахунок заявника в Ощадбанку.

Впродовж трьох років підприємець повертає отриману суму коштів шляхом сплати податків та зборів, передусім за працевлаштованих працівників.

Кабінет Міністрів 30 березня 2023 року ухвалив постанову №286 про розширення з 10 квітня 2023 року програми надання безповоротних грантів у рамках проєкту «Робота», яка включатиме окремі напрями для ветеранського бізнесу.

Програма передбачає надання грантів на суми, які не можуть перевищувати 250 тисяч гривень, 500 тисяч гривень та 1 мільйон гривень:

- до 250 тисяч гривень можна отримати на власний бізнес за умови створення щонайменше одного робочого місця;
- до 500 тисяч гривень може отримати член родини учасника бойових дій за умови створення щонайменше двох робочих місць. Співфінансування за цією програмою таке: 70% надає держава, 30% — власні кошти підприємця;
- до 1 млн гривень зможе отримати учасник бойових дій, якщо він до цього вже був підприємцем та не менш ніж три роки був зареєстрований як ФОП. Головна умова — створити від чотирьох робочих місць, із яких щонайменше два — це ветерани або люди з інвалідністю внаслідок війни. Тут так само співфінансування буде 70% на 30%.

Для отримання більш детальної інформації щодо працевлаштування та реалізації активних програм зайнятості ви можете звернутися до найближчого центру зайнятості.